

KARTA KURSU
(realizowanego w module specjalnościowym)

Pedagogika społeczno-opiekuńcza (1 st. stacjonarne, semestr III)
do programu rozpoczynającego się w roku akademickim 2024/2025

Nazwa	Pedagogika opiekuńcza
Nazwa w j. ang.	Caring pedagogy

Koordynator	Dr Anna Kawula	Zespół dydaktyczny
		Dr Anna Kawula
Punktacja ECTS*	3	

Opis kursu (cele kształcenia)

Zaznajomienie z pojęciami z zakresu opieki i pomocy, przybliżenie specyfiki opieki i pomocy społecznej, wykształcenie umiejętności działania z podopiecznym, uwrażliwienie na potrzeby podopiecznego, kształtowanie właściwej postawy opiekuńczej, przygotowanie do samokształcenia.

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
Wiedza	W01. Posiada wiedzę dotyczącą etycznych i prawnych podstaw pracy pedagoga w różnych placówkach oświatowych i opiekuńczo – wychowawczych.	W01
	W02. Dysponuje wiedzą z zakresu warsztatu pracy opiekuńczo – wychowawczej w placówkach różnego typu. Zna rodzaje i sposób przygotowania dokumentów, tworzonych przez pedagogów w różnych placówkach oświatowych i opiekuńczo – wychowawczych.	W04
	W03 - Dysponuje wiedzą o sposobach zaspokajania potrzeb człowieka w środowisku jego życia.	W6

Umiejętności	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalność)

	U01. Potrafi zaprojektować oraz przeprowadzić działania w ramach pracy społeczno-opiekuńczej dostosowane do typu placówek oraz potrzeb wychowanków. Potrafi przygotować dokumentację pedagogiczną przystosowaną do wymagań prawnych, profilu placówki oraz potrzeb wychowanków.	U04
	U02. Posiada umiejętność pracy pedagogicznej z uczniami, nauczycielami, rodzicami i pracownikami różnych placówek.	U05

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
	K01. Ma świadomość znaczenia zachowywania się w sposób etyczny i profesjonalny.	K01
	K03. Posiada zaangażowanie oraz przekonanie o sensie pracy pedagogicznej w różnych środowiskach wychowawczych.	K03

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	15	15										zal. z oceną
30												

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład moderowany, techniki dyskusji, praca w grupach

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01						x	x	x			x		
W02						x	x	x			x		
W03		x				x	x	x			x		
U01						x	x	x					
U02							x						
U03		x					x	x			x		
K01							x	x					

K02							x	x					
K03							x	x					

Kryteria oceny	<p>Projekt indywidualny i grupowy oceniany jest w oparciu o system punktowy, aktywność zaliczana jest na podstawie zabierania głosu w dyskusji. Wymagane jest zabranie min. 4 razy głosu w czasie dyskusji na zajęciach, Gry dydaktyczne zaliczane są w oparciu o metodę 0 – 1.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń po uzyskaniu powyżej 5 pkt.</p> <p>Zaliczenie z oceną - ustne realizowane jest na podstawie wyboru losowego 5 pytań ze zbioru 100 przygotowanych. 3 prawidłowe odpowiedzi skutkują oceną dostateczną, cztery odpowiedzi skutkują oceną dobra, odpowiedź na 5 pytań skutkuje oceną bardzo dobrą.</p>
----------------	---

Uwagi	Projekt grupowy stanowi własność autorską studentów.
-------	--

Treści merytoryczne

Wykłady:

Miejsce pedagogiki opiekuńczej w systemie nauk pedagogicznych - podstawy teoretyczne.
 Związek pedagogiki opiekuńczej z praktyką jako podstawa rozwoju nauki.
 Polski system opieki nad dzieckiem - kierunki przemian.
 Rodzaje opieki nad dzieckiem, funkcje oraz zasady opieki i wychowania opiekuńczego.
 Innowacyjne rozwiązania w opiece nad dzieckiem.

Ćwiczenia:

Metody oraz formy opieki i pomocy społecznej.
 Typologia placówek opiekuńczo-wychowawczych. Zadania i rola Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie. Ośrodków Pomocy Społecznej i Ośrodków Adopcyjno- Opiekuńczych.
 Wioski Dziecięce SOS – organizacja i zasady funkcjonowania.
 Rola, zadania i opieka nad dzieckiem w placówkach rodzinnych.
 Placówki wsparcia dziennego i ich rola we wspomaganie dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
 System opieki nad dzieckiem chorym, niepełnosprawnym, człowiekiem starszym.

Wykaz literatury podstawowej

Badora S., Zięba–Kołodziej B., (red.), *Pedagogika opiekuńcza. Perspektywy myślenia o rodzinie*. Warszawa 2015
 Dąbrowski Z., *Pedagogika opiekuńcza w zarysie*, Olsztyn 2003
 Stojecka – Zuber R., *Opieka nad dzieckiem, tradycja a współczesność*, Katowice 2008
 Brągiel J., Badora S.(red.), *Formy opieki wychowania i wsparcia w zreformowanym systemie opieki nad dzieckiem*, Opole 2005
 Górnicka, B., Instytut Nauk Pedagogicznych Instytucja sprawcza, & Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego Wydawca. (2022). *Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej : wybrane zagadnienia : podręcznik akademicki* (Wydanie 6. Druk z matryc z poprzedniego wydania). Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.
 Kelm A., *Węzłowe problemy pedagogiki opiekuńczej*, Warszawa 2002

Wykaz literatury uzupełniającej

Badora S., Czeredrecka B., Marzec D. (red.), *Rodzina i formy jej wspomaganie*, Kraków 2001
 Gajewska G., *Pedagogika opiekuńcza. Elementy metodyki*, Zielona Góra 2009
 Homicki, B., & Wydawnictwo Oświatowe „Fosze” Wydawca. (2022). *O wychowaniu : pedagogika opiekuńczo-wychowawcza w Polsce na tle myśli pedagogów europejskich i polskich : praktyka - wybrane przykłady* (Wydanie I.). Wydawnictwo Oświatowe FOSZE.
 Kamińska U., *Zarys metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej w rodzinnych i instytucjonalnych formach wychowania*, Katowice 2004

Jundziłł E., Pawłowska R., (red.), *Pedagogika opiekuńcza- przeszłość- terażniejszość- przyszłość*, Gdańsk 2008
 Kawula S., *Pedagogika opiekuńcza: przeszłość, terażniejszość, przyszłość*, Gdańsk 2008
 Stelmaszuk Z. W., *Zmiany w systemie opieki nad dziećmi i młodzieżą*, Katowice 2001
 Kawula A, Stawarz-Popek K, *Potrzeba posiadania we współczesnych oddziaływaniach wychowawczych na przykładzie zastępczych środowisk opiekuńczych*, [w:] „*Jestem nie po to, aby mnie kochać i podziwiać, ale po to, abym ją działał i kochał - dzieło i życie Janusza Korczaka*”, Banach M., Bogacka-Lubińska M, Wydawnictwo Impuls, Kraków, 2014
 Matejek J., *Działalność ośrodków adopcyjno- opiekuńczych w procesie przygotowania i wspierania rodzin zastępczych*, Kraków 2008
 Matyjas B., *Rodzina i jej wspomaganie*, Kielce 2005
 Matyjas B., (red.), *Problemy teorii i praktyki opiekuńczej*, Kielce 2005

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Audytorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	5
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat, praca w grupach	15
	Przygotowanie do egzaminu	10
Ogółem bilans czasu pracy		75
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3